

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
MEDLEM AF JA WORLDWIDE

Kortlægning og inspirationskatalog
Oktober 2020

Entreprenørskab med formål

Bæredygtigt
entreprenørskab
på de videregående
uddannelser

KONTAKT

Fonden for Entreprenørskab

Ejlskovgade 3D
5000 Odense C
Post@ffefonden.dk

Emilie Normann
Chef for Forskning, Analyse og Videregående uddannelser
Emilie@ffefonden.dk
20 65 65 51

Susanne Kærn Christiansen
Projektkoordinator
susanne@ffefonden.dk
31 70 86 85

Signe Steinhoved Rasmussen
Analytiker
signe@ffefonden.dk
23 28 16 75

For yderligere spørgsmål eller pressehenvendelser:

Berit Bader Lemming
Presse- og kommunikationskonsulent
berit@ffefonden.dk
31 75 34 81

Christian Vintergaard
CEO
christian@ffefonden.dk
28 75 41 91

Se interaktiv udgave på www.ffe-ye.dk/71773

EXECUTIVE SUMMARY

I denne publikation sætter vi spot på det højaktuelle tema bæredygtighed i kombination med entreprenørskab. Klimakrisen og den grønne omstilling har accentueret behovet for uddannelse, innovation og forskning indenfor bæredygtighed og grønne løsninger. Klimaudfordringerne kalder på nye løsninger, og dette åbner mulighederne for innovation og entreprenørskab - iværksættere, der arbejder med bæredygtige løsninger, er efterspurgt og kan bidrage til den grønne omstilling.

Bæredygtighed og innovation er også blevet en vigtig dagsorden på uddannelsesinstitutionerne, som i øjeblikket er i gang med at designe og tilrettelægge undervisning og andre indsatser indenfor dette område. Det skal være med til at skabe flere unge mennesker med kompetencer og viden om bæredygtighed og innovation.

Hvis vi skal uddanne unge med et entreprenant og grønt mindset, er det vigtigt med nye typer samarbejder mellem uddannelsesinstitutionerne, erhvervslivet, interesseorganisationer m.fl., som alle skal være med til at skubbe udviklingen i den rigtige retning. Mange interessenter i erhvervslivet og på uddannelsesinstitutionerne efterspørger overblik og gode cases indenfor det hastigt voksende område af bæredygtigt og impact entreprenørskab, bl.a. for at kunne se muligheder for samarbejder på tværs. Idet området er så nyt, og der sker en stor udvikling, mangler der viden og overblik; der findes i øjeblikket intet samlet overblik over bæredygtigt entreprenørskab i Danmark på uddannelsesområdet. Denne publikation er et forsøg på at skabe et begyndende overblik.

Publikationen indeholder en omfattende kortlægning af de mange nye initiativer og uddannelser indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de videregående uddannelsesinstitutioner. Kortlægningen viser med stor tydelighed, at institutionerne er godt i gang med at forankre innovation, den grønne omstilling og FN's verdensmål som en del af deres entreprenørskabsindsatser. Overordnet er der indsamlet 125 tiltag på Uddannelsesområdet, 28 tiltag på det strategiske område og 100 øvrige tiltag, hvilket giver et unikt overblik over de mange innovative tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab og grøn omstilling.

De mange forskellige indsatser på tværs af institutionerne viser også, at der skabes både muligheder og innovation, når der arbejdes med koblingen: bæredygtigt entreprenørskab og grøn omstilling. Det er et godt udgangspunkt for, at Danmark kan satse på iværksætteri og entreprenørskab indenfor grøn omstilling og bæredygtighed, blandt andet ved et styrket samarbejde mellem vidensmiljøerne, erhvervslivet og interesseorganisationerne.

Klima-udfordringerne kalder på nye løsninger, og dette åbner mulighederne for innovation og entreprenørskab

Fonden for Entreprenørskab håber, at denne kortlægning kan give værdi både for erhvervsliv og brancheorganisationer, der nu har mulighed for at identificere relevante uddannelser og tiltag, hvorfra der kan etableres værdiskabende partnerskaber, og uddannelsesinstitutionerne selv, der kan blive inspireret af kollegaers tiltag, uddannelsesinitiativer, strategier etc. På den måde kan publikationen også være et brugbart inspirationskatalog til styrkelse af samarbejdet på tværs af uddannelsessektoren og med erhvervssektoren og øvrige interessenter inden for bæredygtighed, grøn omstilling og arbejdet med FN's Verdensmål.

Denne publikation er blevet til i samarbejde med, og med bidrag fra, mange af de videregående uddannelsesinstitutioner. Fonden for Entreprenørskab vil gerne takke dem for deres værdifulde bidrag til kortlægningen.

KORT- LÆGNING OG INSPIRATIONS- KATALOG

INDLEDNING

KORTLÆGNING OG INSPIRATIONSKATALOG

1. INDLEDNING

Der er stor opmærksomhed på verdens klimaproblemer og nødvendigheden af en grøn omstilling. Som samfund skal vi derfor mobilisere viden og drivkræft i arbejdet med bæredygtig udvikling. Unge iværksættere, der skaber innovative bæredygtige løsninger, er både nødvendige for Danmarks vækst og for, at vi lykkes med de ambitiøse CO₂ reduktionsmål. At gøre en forskel er også en vigtig dagsorden for mange unge i uddannelsessystemet og studerende med iværksætterdrømme. Et fokus på uddannelser inden for grøn omstilling og bæredygtigt entreprenørskab giver de danske videregående uddannelsesinstitutioner en enestående mulighed for at udbyde attraktive uddannelses tilbud til de studerende, og for at spille en afgørende rolle i den grønne omstilling af samfundet.

Denne kortlægning forsøger at skabe overblik over, hvad der sker på de videregående uddannelsesinstitutioner inden for denne dagsorden; hvordan er bæredygtigt entreprenørskab og grøn innovation blevet integreret i forskellige uddannelser og på selve institutionerne, og på hvilke institutter er indsatserne placeret?

Flere interessenter i erhvervslivet og på uddannelsesinstitutionerne efterspørger viden og overblik over tiltag på uddannelserne inden for bæredygtigt entreprenørskab og grøn innovation. Et sådan samlet overblik har manglet indtil nu, fordi området både er så nyt og er i hastig udvikling. Denne kortlægning er således den første større oversigt over uddannelser, fag og kurser, strategiske tiltag, events og andre initiativer, der kombinerer entreprenørskab, verdensmålsiværksætteri og grøn omstilling. Kortlægningen bidrager med indsigt og konkrete cases på, hvorfor og hvordan Danmark skal satse på iværksætteri og entreprenørskab inden for grøn omstilling og bæredygtighed. Den peger samtidig ind i en række nye tiltag, der kan igangsættes for at sætte skub på den grønne omstilling gennem iværksætteri.

Publikationen viser, at der har været en positiv vækst i nye tiltag netop inden for det, vi kalder "entreprenørskab med formål", på de videregående uddannelsesinstitutioner. Den beskriver 125 tiltag på uddannelsesområdet, 28 tiltag på det strategiske område og 100 øvrige tiltag.

Kortlægningen er et inspirationskatalog, der kan bidrage med viden og overblik til, hvordan Danmark kan sætte mere skub i den grønne omstilling. Publikationen er det første større samlede overblik over tiltag, der kombinerer entreprenørskab, grøn omstilling og bæredygtighed på de videregående uddannelser. De forskellige indsatser er grupperet under områderne: Uddannelse, Strategi og Øvrige initiativer (såsom projekter, events og arrangementer, workshops, netværk, studenterinitiativer m.fl.).

1.1 FORMÅLET MED PUBLIKATIONEN

Publikationen har overordnet tre formål, der understøtter hinanden.

Det ene er at **kortlægge** tiltag, der kombinerer bæredygtighed og entreprenørskab/innovation, på de videregående uddannelsesinstitutioner. På den måde gives et overblik over omfanget af tiltag for bæredygtigt entreprenørskab på de videregående uddannelsesinstitutioner på de tre hovedområder: uddannelse, strategi, og øvrige tiltag (fx projektsamarbejde, events, hackatons, workshops m.m.).

Publikationens andet formål er at fungere som et **inspirationskatalog** til uddannelsesinstitutionerne ved at vise bredden og variationen i de mange forskellige måder, hvorpå uddannelsesinstitutionerne har grebet emnet an. På den måde kan institutionerne gensidigt lære af hinanden, styrke de enkelte tiltag og skabe samarbejder på tværs.

For det tredje kan kortlægningen inspirere til nye **samarbejder**. Eksterne organisationer, virksomheder, brancheorganisationer m.fl., der ønsker at samarbejde med institutter og uddannelser på universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier får med denne publikation en indgang til de mange relevante miljøer, samt en oversigt og en viden, der kan hjælpe dem til at se muligheder for nye partnerskaber. Store løsninger og indsatser drives ikke af virksomheder alene – der er et fælles ønske om at mobilisere hele økosystemet og at etablere værdiskabende samarbejder med uddannelses- og forskningsverdenen - skabelsen af varige forandringer kræver blik for den viden og innovationsevne og det engagement, der kan skabes nedefra og fra talenter på landets uddannelsesinstitutioner.

Fonden for Entrepenørskab vil gerne takke alle de videregående uddannelsesinstitutioner for deres bidrag til denne publikation. Fordi feltet er så nyt, er mange uddannelsesinstitutioner i øjeblikket i gang med at udvikle deres tiltag og indsatser på området. Denne publikation er baseret på de oplysninger, det er lykkedes at finde frem til før oktober 2020. Det er givet, at der findes flere tiltag på de enkelte uddannelsesinstitutioner, som vi ikke har nået at få med i denne kortlægning.

Publikationen har overordnet tre formål:

- kortlægge tiltag
- være inspirationskatalog
- inspirere til nye samarbejder

1.2. FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB STØTTER VERDENSMÅLSIVÆRKSÆTTERE

Det er Fonden for Entreprenørskabs erfaring igennem 10 år, at uddannelse er væsentlig for at sikre flere entreprenante unge mennesker. Samfundet har nu brug for kandidater med evner til at tænke i nye bæredygtige løsninger, unge mennesker, der har kompetencer både indenfor entreprenørskab og bæredygtighed, og som kan kombinere fagområderne. Som vi bl.a. kan se ud fra Verdensmåls-mikrolegaterne er interessen for klima og bæredygtighed blandt studenteriværksættere stigende.

Verdensmålsmikrolegaterne er et særligt initiativ under Mikrolegatordningen¹. I samarbejde med Tuborgfondet startede Fonden for Entreprenørskab dette initiativ i 2019 for at styrke og inspirere endnu flere unge studenteriværksættere til at starte egen virksomhed, hvor verdensmål og bæredygtig forretning spiller sammen. I løbet af den to-årige periode, som projektet varer, uddeles der således i alt 150 verdensmålsmikrolegater til studenterstartups, der har fokus på ét eller flere af verdensmålene.

Fra 2019 til midten af 2020 har projektet uddelt 70 verdensmålsmikrolegater (ud af 184 verdensmålsmikrolegatansøgninger). De 70 iværksættere berører tilsammen alle 17 verdensmål, men de fem verdensmål, som flest startups med bevilget verdensmålsmikrolegat arbejder med, er følgende:

TOP 5 VERDENSMÅL, SOM STUDENTERIVÆRKSÆTTERE MED BEVILGET VERDENSMÅLSMIKROLEGAT ARBEJDER MED

Kilde: 'Mikrolegat - Investering i Danmarks fremtid' af Fonden for Entreprenørskab, 2019

Denne store interesse for bæredygtigt iværksætteri blandt unge mennesker er en bold, der skal gribes af uddannelsesinstitutionerne; til at designe uddannelser, kurser og andre uddannelses tilbud, så unge mennesker kan blive klædt på med viden og kompetencer indenfor bæredygtigt entreprenørskab og få handlekraft til at tackle udfordringerne. Mange uddannelsesinstitutioner er gået proaktivt ind i dette domæne og udvikler uddannelsesforløb, nye indsatser og strategier inden for grønt, bæredygtigt entreprenørskab og verdensmålsiværksætteri.

¹ Mikrolegatordningen tildeler små legater til lovende studenter-startups. Legatet kan søges af elever og studerende over 18 år med iværksætterideer. Ordningen har eksisteret siden 2011.

1.3 DANMARKS ØKOSYSTEM AF STARTUPS INDENFOR GRØN ENERGI OG BÆREDYGTIG TEKNOLOGI

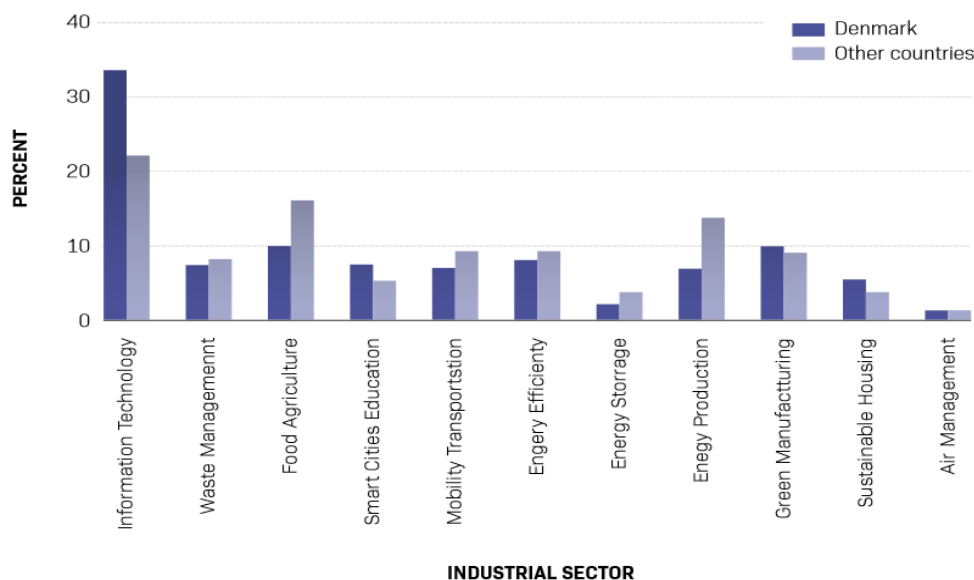
Ser vi på økosystemet af startups generelt, og ikke alene fra uddannelserne, viser en rapport² udarbejdet af Greentech Challenge til Erhvervsministeriet, indenfor hvilke sektorer Danmark udmærker sig i forhold til grønt entreprenørskab, sammenlignet med andre europæiske lande. Diagrammet nedenfor viser den procentvisse fordeling af grønne startups på sektorniveau.

Det skal dog bemærkes, at figuren er baseret på kun 513 startups på europæisk plan samt en skæv fordeling af virksomheder pr. land. Dette skal tages med i betragtning, når resultatet vurderes.

Ifølge diagrammet har Danmark den største andel grønne startups indenfor informationsteknologi. Dernæst følger Landbrug & Fødevarer samt Grøn produktion. I andre europæiske lande er den største andel af grønne startups også at finde indenfor Informationsteknologi. Dernæst følger Landbrug & Fødevarer, og Energifremstilling ligger på 3. pladsen.

Det er interessant, at over 30 % af alle grønne startups i Danmark arbejder med informationsteknologi, hvor det kun er lidt over 20 % i andre europæiske lande. Informationsteknologi-industrien kan skabe en fordel for Danmark, idet informationsteknologi ofte kan skaleres hurtigere, da udviklings-, produktions-, og distributionsomkostningerne ikke er så høje som ved hardware-startups.

FORDELINGEN AF GRØNNE STARTUPS PÅ SEKTORNIVEAU

Kilde: 'Analysis - The Danish Ecosystem for Startups in Green Energy and Environmental Technology' af Green Innovation Group A/S, 2019

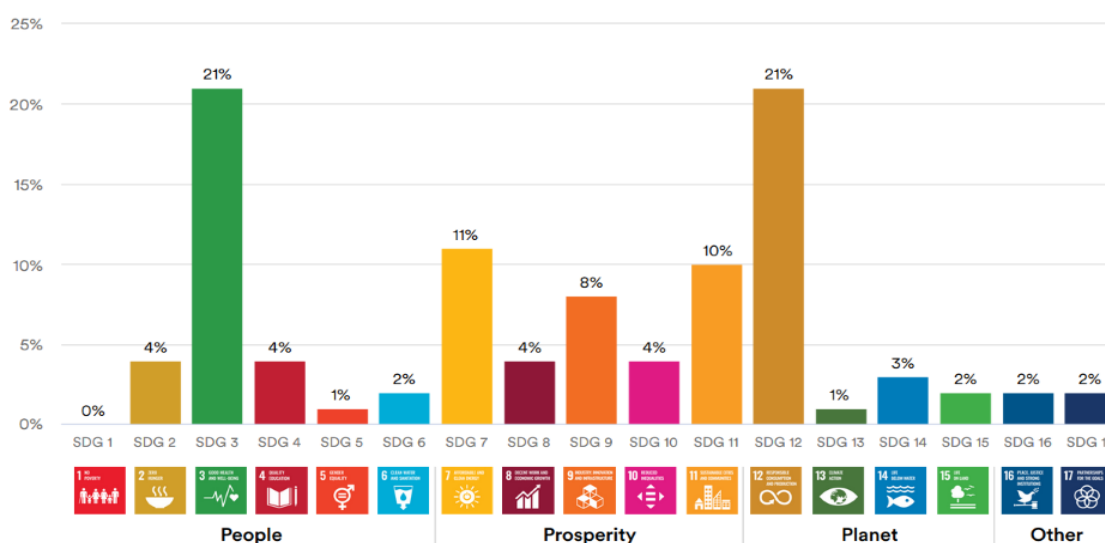
² www.greeninnovationgroup.com/wp-content/uploads/2019/08/GTC_Startup_Ecosystem_Analysis_Light.pdf

1.4 BÆREDYGTIGHEDSFOKUS I NYE STARTUPS

Et stigende antal nye virksomheder i Danmark og i udlandet arbejder derudover med FN's verdensmål, og blandt investorer er der en stigende interesse for at investere i disse impact startups³. Plusimpact har samlet over 1000 nordiske impact startups i en platform, hvor de kan skabe et match med grønne investorer. Plusimpact har desuden lavet en kvantitativ analyse af mere end 1000 impact startups. Analysen viser fordelingen af SDG-fokusområder i startup-virksomhederne. Virksomhederne har størst fokus på SDG 3 (Sundhed og Trivsel) og SDG 12 (Ansvarligt forbrug og Produktion) i de 1000 startups, samlet set. Ser man på danske startups isoleret, arbejder 25 % af dem med SDG 12, efterfulgt af SDG 3 (19 %). Top 4 kategorier af verdensmål er ens for de fire nordiske lande, Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Fordelingen af SDG-fokusområder i nordiske impact startups, samlet set, fremgår af nedenstående figur. Der er således fokus på verdensmålene for bæredygtig udvikling blandt nye startupvirksomheder, både nationalt og internationalt.

FORDELING AF SDG-FOKUS I 1018 IMPACT STARTUPS I NORDEN

Kilde: 'State of Nordic Impact Start-ups 2020 af +Impact by Danske Bank, 2020

³ Startup-virksomheder, der beskæftiger sig med et eller flere af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (SDGs) og har skaleringspotentiale.

1.5 BEGREBSAFKLARING

Bæredygtigt entreprenørskab, grøn innovation, transformational entrepreneurship, entreprenørskab med formål – der bruges forskellige betegnelser for uddannelses- og forskningstiltag, der på den ene eller den anden måde beskæftiger sig med at skabe forandringer og finde nye måder at gøre tingene på, der bærer henimod en bæredygtig verden inden for rammerne af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det er et meget bredt felt, men fælles for de tiltag, der er inkluderet i denne publikation, er, at de inddrager behovet for at skabe nye grønne løsninger gennem entreprenørskab eller innovation.

Nedenfor gør vi rede for de definitioner af entreprenørskab og bæredygtighed – samt *kombinationen* af de to begreber – som arbejdet med denne publikation er baseret på.

Fonden for Entrepreneørskab giver i Taksonomi i Entrepreneørskabsuddannelse følgende definition:

Entrepreneørskab er, når der bliver handlet på muligheder og gode idéer, og disse bliver omsat til værdi for andre. Den værdi, der skabes, kan være af økonomisk, kulturel eller social art.

Det er centralt, at der i entreprenørskab indgår en eller anden form for aktiv værdiskabelse, og at værdien ikke udelukkende forstås ud fra en økonomisk målestok. Det centrale er ligeledes, at aktiviteterne og omsætningen af ideer skal lede til værdi for andre. Handling og inddragelse af omverden udgør således en stor del af Fondens entreprenørskabsforståelse.

Entrepreneørskab-sundervisning

defineres som: *Indhold, metoder og aktiviteter, der understøtter udvikling af motivation, kompetence og erfaring, som gør det muligt at iværksætte, lede og deltage i værdiskabende processer.*

Bæredygtighed

defineres med Brundtland-rapportens ord som det, der "skaffer menneskerne og miljøet det bedste uden at skade fremtidige generationers mulighed for at dække deres behov".

Bæredygtigt entreprenørskab, det vil sige *kombinationen* af entreprenørskab og bæredygtighed, defineres således:

Bæredygtigt entreprenørskab er, når innovationsevner, forretningsans og entreprenørielle kompetencer går hånd i hånd med grønne og bæredygtige værdier, det vil sige, når bæredygtigheden tænkes ind i én, flere eller i alle processer i det entreprenørielle foretagende⁴.

Bæredygtighed er baseret på de tre parametre: økonomi, samfund og miljø (triple bottom line), hvilket betyder, at der skal være balance mellem hensynet til økonomien, samfundet og miljøet (også kaldet Triple P: Profit, People, Planet). FN's verdensmål fordeler sig indenfor disse tre parametre. Et bæredygtigt tiltag eller startup-virksomhed kan have fokus på et eller flere af målene.

I indeværende kortlægning har vi valgt at koncentrere os om bæredygtige entreprenørskabstiltag, der har et fokus på miljø. Vi har derfor ikke medtaget fx socialt bæredygtige tiltag, medmindre de også inkluderer et fokus på miljø-parametret. Det gør dog ikke disse tiltag mindre bæredygtige end de grønne tiltag, der er medtaget her, blot har de et andet bæredygtighedsfokus.

⁴ Indenfor dette spænd ligger der en variation af kategorier af bæredygtigt iværksætteri eller entreprenørskab. To hovedtyper er: iværksætteren, der primært motiveres af profit, og iværksætteren, der primært motiveres af bæredygtighed.

KORT- LÆGNING OG INSPIRATIONS- KATALOG

KORTLÆGNING OVER TILTAG INDENFOR BÆREDYGTIGT
ENTREPRENØRSKAB PÅ DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

2. KORTLÆGNING OVER TILTAG INDENFOR BÆREDYGTIGT ENTREPRENØRSKAB PÅ DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

I dette afsnit redegøres for uddannelser, tal, strategier og tiltag på de enkelte uddannelsesinstitutioner. De mange initiativer, som Fonden for Entreprenørskab har samlet, er inddelt i tre hovedområder: Uddannelse, Strategi og Øvrigt. Først gives en kort oversigt over tal og hovedtendenser⁵.

2.1 OPSUMMERENDE OVERSICHT OVER KORTLÆGNINGENS RESULTATER

Strategi:

- Der er 28 strategiske indsatser
- Stort set alle universiteter har elementer af bæredygtighed og entreprenørskab i deres strategier (*CBS* har kun på CSE, *RUC* har en ny strategi på vej, og *ITU* har ikke nogen)
- På fire af professionshøjskolerne, er der en strategi om bæredygtigt entreprenørskab under udvikling. Tre professionshøjskoler arbejder målrettet med bæredygtigt entreprenørskab i dag.
- Færre (2) erhvervsakademier har et strategisk fokus på bæredygtigt entreprenørskab. *Dania* har en eksisterende målsætning om at intensivere arbejdet med verdensmålene for at fremme bæredygtig udvikling. *Zealand* har et ønske om at sætte mere fokus på bæredygtighed i den reviderede strategi.
- Flere maskinmesterskoler og maritime institutioner har et strategisk fokus på bæredygtighed og entreprenørskab. Særligt *SIMAC* udmærker sig ved årligt at afrapportere, om de har nået deres målsætninger.
- Af de kunstneriske institutioner er det kun *Arkitektskolen Aarhus*, der har en strategi for bæredygtigt entreprenørskab.

Øvrige initiativer:

- Der er 100 øvrige tiltag
- Tiltagene er meget diverse og tæller bl.a.: inkubatorer, innovations- og studentervæksthuse, labs, konkurrencer, case-forløb, forskningsprojekter, events, udviklingsprojekter, vidensdelingsnetværk, forelæsninger, videnscentre, talentprogrammer, innovationsuger, studenterambassadører, workshops, grønne puljemidler, udstillinger og et havefællesskab.
- Størstedelen af de øvrige initiativer indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de videregående uddannelser er igangsat af innovations- og væksthuse, samt i forbindelse med forskningsprojekter.
- Mange initiativer gennemføres i projektforløb i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere såsom virksomheder, kommuner, andre uddannelsesinstitutioner og interesseorganisationer.

Uddannelse:

- Der er 125 uddannelser og fag
- De fleste uddannelsesudbud (37%), som har fokus på bæredygtighed og entreprenørskab, er tværfaglige. Herefter kommer fagområderne: samfundsvidenskab (21%), teknik (16%) og naturvidenskab (15%).
- Der er færre uddannelser og fag med en kombination af entreprenørskab og bæredygtighed indenfor IT, de humanistiske og kunstneriske fagområder. Pt. er der ingen sundhedsvidenskabelige uddannelser eller fag med dette fokus.
- Der er stort set lige mange obligatoriske og valgfrie fag med fokus på entreprenørskab og bæredygtighed
- Universiteterne udbyder flest kurser i bæredygtigt entreprenørskab, efterfulgt af professionshøjskolerne, erhvervsakademierne og til sidst de maritime og kunstneriske uddannelser. Hvis man ser på ECTS point, er der flere på de kunstneriske og maritime uddannelser end på erhvervsakademierne. Det skyldes, at særligt *SIMAC* har mange ECTS-givende kurser og hele uddannelser.

⁵ De udledte hovedtendenser er baseret på det oplysnings- og datagrundlag, som vi har kunnet fremskaffe pr. 20. september 2020.

2.2 UDDANNELSESTILTAG INDEFOR BÆREDYGTIGT ENTREPRENØRSKAB PÅ DE VIDERE GÅENDE UDDANNELSER

I dette afsnit er alle tiltagene på området Uddannelse blevet talt sammen for hver enkelt videregående uddannelsesinstitution. Samlet set er i alt 125 uddannelses tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de videregående uddannelser medtaget i denne kortlægning. Tabellerne giver et indblik i det samlede antal ECTS point og i antallet af uddannelsesudbud.

Det skal bemærkes, at "antal uddannelsesudbud indenfor bæredygtigt entreprenørskab" omfatter både hele uddannelser på bachelor- og kandidatniveau samt obligatoriske og valgfrie kurser/fag samt andre uddannelsesudbud (fx sommerskoler, obligatoriske projektarbejder m.m.) på hver uddannelsesinstitution.

Ud fra de indsamlede uddannelsesudbud er der dernæst lavet en samlet vurdering af den enkelte uddannelsesinstitutiones *vægtning* af indsatsområdet bæredygtigt entreprenørskab på sine uddannelser. Vægtningen er blevet vurderet som høj, middel eller lav set ud fra antal ECTS point, antal uddannelser, antal fag og kurser, m.m. samt styrken af sidstnævntes fokus på emnet bæredygtigt entreprenørskab/ innovation. I vurderingen har hele uddannelser vejet tungere end enkelte fag. Og obligatoriske fag og kurser har vejet tungere end valgfrie, idet det viser, at faget prioriteres højt, og at flere studerende kommer i kontakt med emnet.

Vurderingen af uddannelsesinstitutionernes vægtning af emnet bæredygtigt entreprenørskab er baseret på et skøn ud fra ovenstående overvejelser.

Universitet	Antal uddannelsesudbud indenfor bæredygtigt entreprenørskab	ECTS point	Vægtning af området bæredygtigt entreprenørskab
Aalborg Universitet	12	590	
Aarhus Universitet	7	170	
Copenhagen Business School	13	322,5	
Danmarks Tekniske Universitet	11	965	
IT Universitetet	1	7,5	
Københavns Universitet	13	404,5	
Roskilde Universitet	4	75	
Syddansk Universitet	12	811	

Vægtningen af bæredygtigt entreprenørskab på uddannelsesområdet på institutionen vurderes som enten **HØJ** **MIDDEL** eller **LAV**

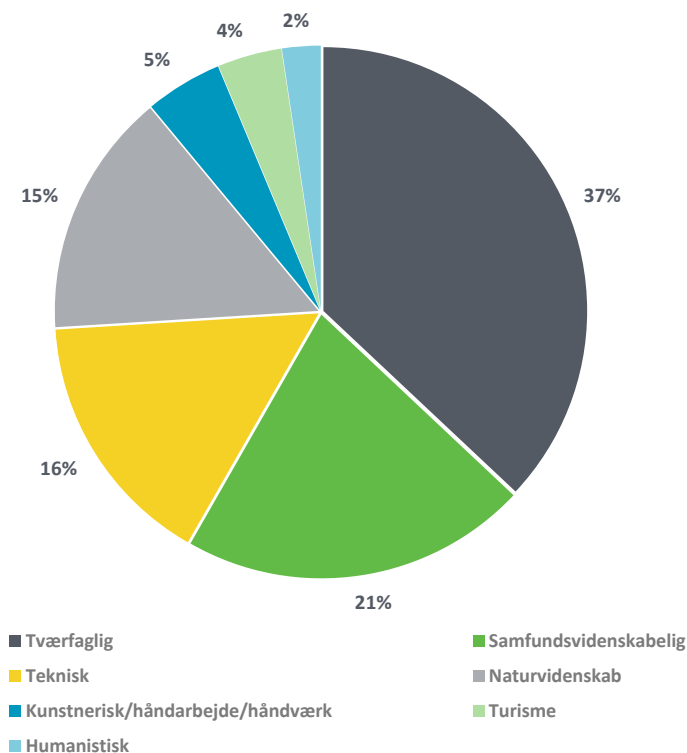
Professionshøjskole	Antal uddannelsesudbud indenfor bæredygtigt entreprenørskab	ECTS point	Vægtning af området bæredygtigt entreprenørskab
Københavns Professionshøjskole	5	40	
Professionshøjskolen Absalon	8	605	
University College Lillebælt	5	340	
University College Nordjylland	1	90	
University College Syd	2	7,5	
VIA University College	5	190	

Erhvervsakademi	Antal uddannelsesudbud indenfor bæredygtigt entreprenørskab	ECTS point	Vægtning af området bæredygtigt entreprenørskab
Copenhagen Business Academy	1	5	
Erhvervsakademi Aarhus	8	85	
Erhvervsakademi Dania	2	15	
Erhvervsakademi MidtVest	1	0	
Erhvervsakademi Zealand	4	32,5	
IBA Erhvervsakademi	2	20	

Maritime og Kunstneriske	Antal uddannelsesudbud indenfor bæredygtigt entreprenørskab	ECTS Point	Vægtning af området bæredygtigt entreprenørskab
Arkitektskolen Aarhus	1	30	
Aarhus Maskinmesterskole	1	0	
Svendborg International Maritime Academy	6	748	

Vægtningen af bæredygtigt entreprenørskab på uddannelsesområdet på institutionen vurderes som enten **HØJ** **MIDDEL** eller **LAV**

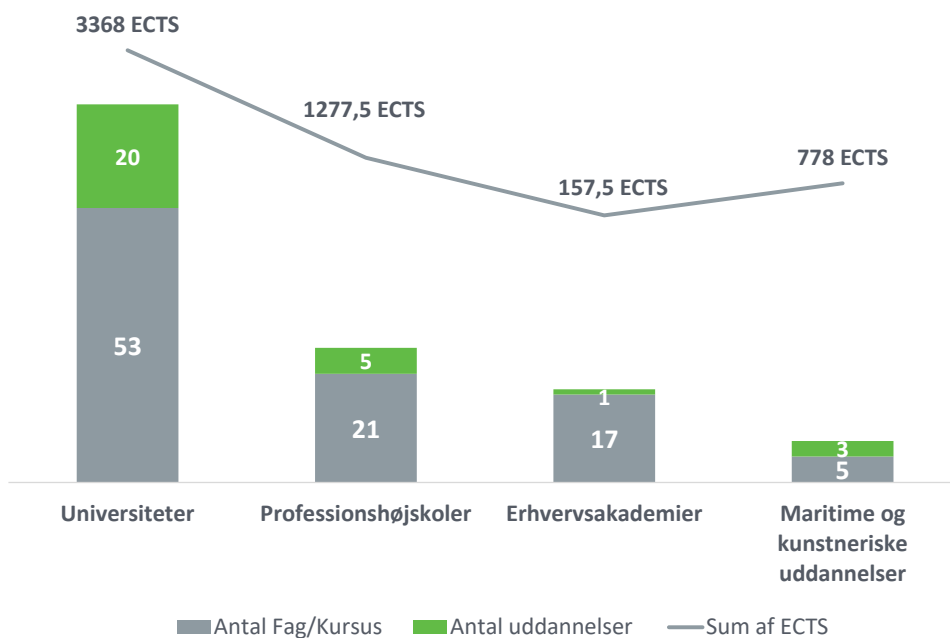
2.2.1 PROCENTVIS FORDELING AF UDDANNELSESUDBUDDENE PÅ FAGOMRÅDE

Figuren viser procentsatser for hele uddannelser og kurser, indeholdende elementer af både bæredygtighed og entreprenørskab, fordelt på fagområder. 37% af alle uddannelsestiltagene fra kortlægningen er tværfaglige. Tværfaglighed er defineret som undervisning, der kombinerer mindst to fag. En uddannelse med en kombination af flere fag indenfor samme fagområde, f.eks. sociologi og forretningsudvikling (begge samfundsvidenskabelige), tæller derfor som et tværfagligt fag.

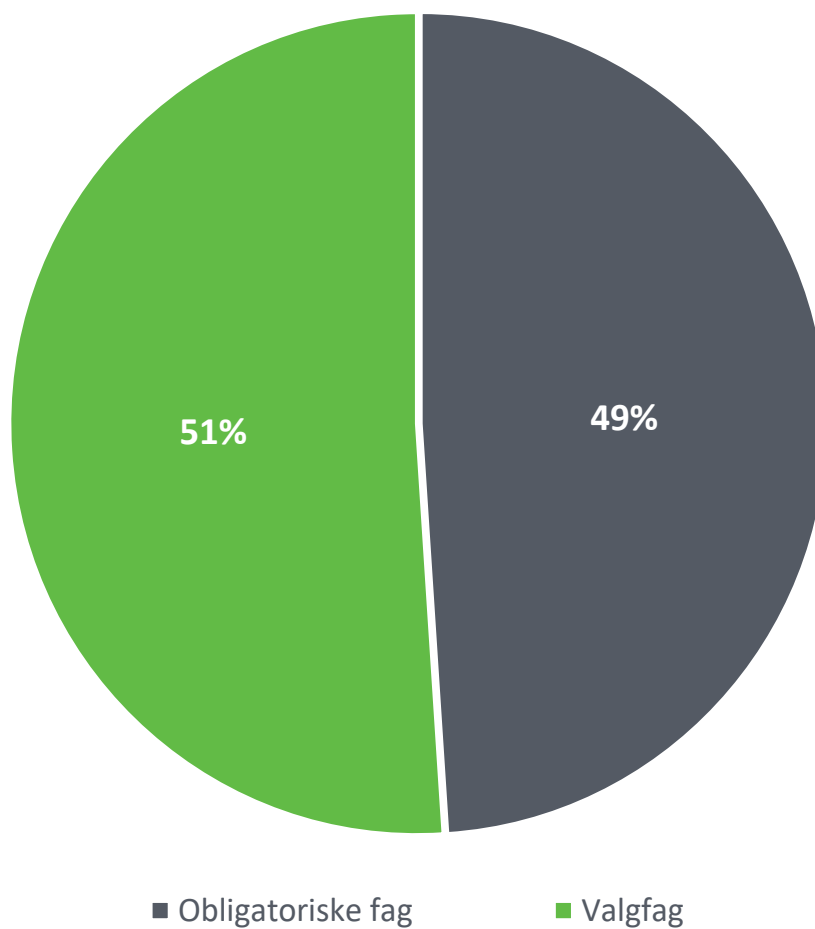
De tre næststørste fagområder i kortlægningen, efter det tværfaglige, er: det samfundsvidenskabelige (21%), det tekniske (16%) og det naturvidenskabelige (15%). Det er interessant at bemærke, at et lille fagområde som turisme udgør hele 4% af uddannelserne, hvorimod der ingen fag findes på det sundhedsvidenskabelige område.

2.2.2 FORDELING AF UDDANNELSESTILTAG OG ECTS POINT PÅ INSTITUTIONSNIVEAU

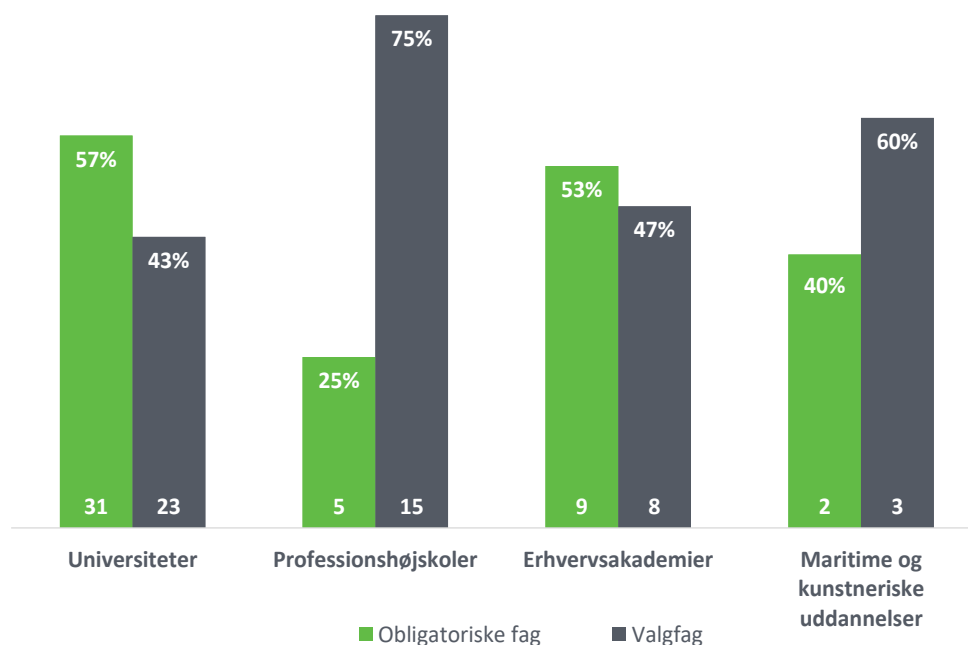
Figuren ovenfor viser fordelingen på institutionsniveau af såvel ECTS point som antal hele uddannelser og antal fag/kurser. Universiteterne har flest kurser, hele uddannelser og ECTS point. Erhvervsakademierne har kun få ECTS point, til trods for, at de har 18 uddannelsesudbud. Dette skyldes, at mange fag er ekstra-curriculære. Det høje antal ECTS point på de maritime og kunstneriske uddannelser skyldes, at SIMAC har tre hele uddannelser på i alt 735 ECTS point.

2.2.3 PROCENTVIS FORDELING AF OBLIGATORISKE OG VALGFRIE FAG PÅ ALLE UDDANNELSESINSTITUTIONER, SAMLET SET

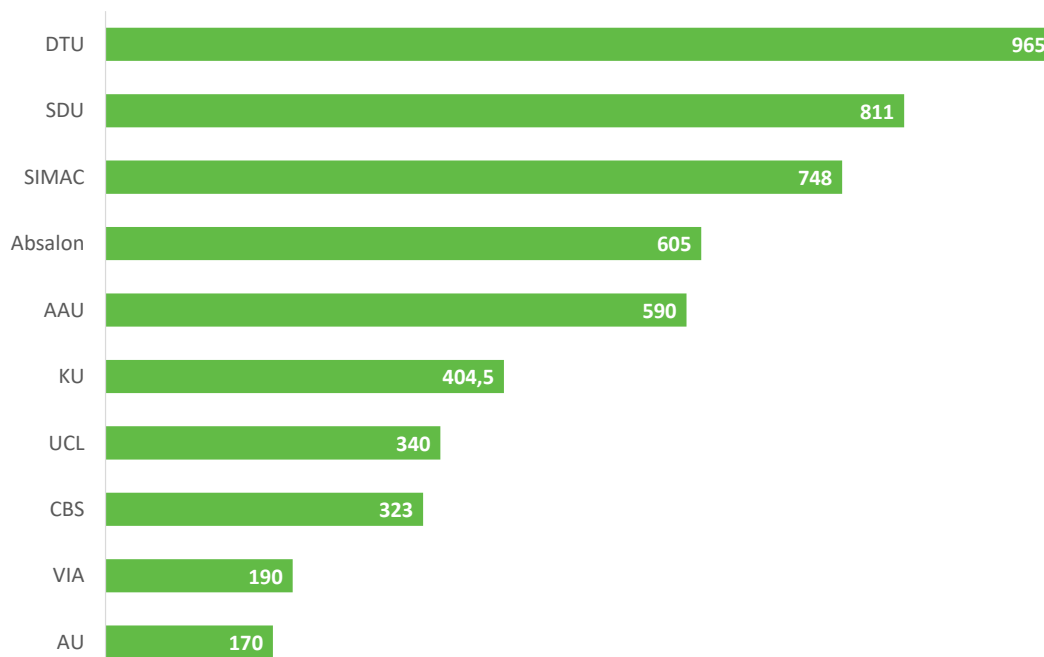
Ser man på samtlige fag og kurser indenfor bæredygtigt entreprenørskab på alle videregående uddannelser, er der stort set lige mange obligatoriske og valgfrie fag og kurser.

2.2.4 FORDELING AF OBLIGATORISKE OG VALGFRIE FAG PÅ INSTITUTIONSNIVEAU

Dykker man længere ned på institutionsniveau i forhold til fordelingen af obligatoriske og valgfrie fag, tegner der sig et mere nuanceret billede. På universiteterne og erhvervsakademierne er størstedelen af de udbudte fag/kurser indenfor bæredygtigt entreprenørskab således obligatoriske. På professionshøjskolerne og de maritime- og kunstneriske uddannelser er størstedelen af fagene valgfrie. Særligt på professionshøjskolerne er der en overvægt af valgfrie fag.

2.2.5 SAMLET ANTAL ECTS FOR UDDANNELSESTILTAG INDENFOR BÆREDYGTIGT ENTREPRENØRSKAB, TOP 10

Figuren ovenfor viser de 10 institutioner med det største antal ECTS point, på baggrund af hele uddannelser og fag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på institutionen.

DTU har det højeste antal samlede ECTS point blandt uddannelsesinstitutionerne, i alt 965 ECTS. Af de 10 institutioner med flest ECTS point er hovedparten universiteter, og næstflest er professionshøjskoler. Universiteter har et stort uddannelsesudbud og et stort antal studerende, så det er forventeligt, at de ligger i toppen. Det er interessant at se, at SIMAC som den eneste maritime uddannelse ligger som nummer tre på listen. Dette skyldes, at de har flere hele uddannelser med elementer af både bæredygtighed og entreprenørskab.

2.3 METODEAFKLARING

Kortlægningen er en videreudvikling af en VidenOm publikation om bæredygtigt entreprenørskab, som Fonden for Entrepenørskab udgav i juni 2020. VidenOm publikationen gav et kort indblik i, hvordan nogle videregående uddannelser arbejder strategisk med bæredygtigt entreprenørskab, samt i udbuddet af uddannelser og øvrige initiativer indenfor samme felt. Formålet med nærværende publikation er at bygge videre på VidenOm publikationen ved systematisk at indsamle information fra alle videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark.

Indsamlingen af oplysninger og data til kortlægningen blev foretaget ved at sende alle videregående uddannelsesinstitutioner en skabelon til udfyldelse af tiltag indenfor uddannelse, strategi og øvrige tiltag. Fonden for Entrepenørskab havde på forhånd selv udfyldt skemaet med de tiltag, der var tilgængelige på institutionernes hjemmesider. Uddannelsesinstitutionerne blev bedt om 1) at tjekke om den indsamlede information var korrekt og 2) at tilføje titel, beskrivelser og links til uddannelser (ECTS), strategier og øvrige tiltag, som Fonden for Entrepenørskab ikke havde fundet oplysninger om.

Ved manglende besvarelse blev henvendelsen fulgt op på mail ad flere omgange og derefter ved telefonisk kontakt. Oplysninger modtaget inden den 20. september 2020 er inkluderet i kortlægningen.

Ved analysen af besvarelserne fra institutionerne er tiltag blevet inkluderet i kortlægningen ud fra følgende overvejelser:

Uddannelse: Både hele uddannelser, på kandidat- og bachelorniveau, individuelle fag og kurser (såvel obligatoriske som valgfrie), sommerskoler, førsteårsopgaver, efteruddannelser m.m. med fokus på bæredygtighed og entreprenørskab er medtaget. ECTS er inkluderet, hvor dette har været oplyst i skemaets besvarelse eller på uddannelsesinstitutionens hjemmeside.

Strategi: Enten separat strategi for bæredygtighed og entreprenørskab eller, at bæredygtighed og entreprenørskab nævnes i den overordnede strategi som et kommende indsatsområde.

Øvrige tiltag: Kategorien dækker over projektsamarbejder, forskningsprojekter, hackatons, workshops, konkurrencer, studentinitiativer, temadage og andre arrangementer og events, forudsat at de i en eller anden grad har fokus på kombinationen af grøn bæredygtighed og entreprenørskab.

Tiltag, der ikke opfylder ovenstående kriterier, er ikke medtaget.

Flere af de uddannelsesinstitutioner, der sendte os besvarelser, har givet udtryk for, at deres inputs ikke er fyldestgørende, da få uddannelsesinstitutioner har et komplet overblik over alle deres aktiviteter på området. Det er derfor vigtigt at holde sig for øje, at der højst sandsynligt findes flere tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab end dem, der inkluderet i denne undersøgelse.

En anden udfordring ved kortlægningen er, at både entreprenørskab og bæredygtighed er relativt abstrakte begreber, som i forskellige sammenhænge er blevet fortolket på forskellige måder. Sammen med skabelonen sendte vi institutionerne en begrebsafklaring af både entreprenørskab og bæredygtighed samt understregede vigtigheden i, at tiltaget var en kombination af disse. Se afsnit 1.5 for en beskrivelse af, hvordan Fonden for Entrepenørskab definerer bæredygtighed og entreprenørskab samt kombinationen 'bæredygtigt entreprenørskab'.

KORT- LÆGNING OG INSPIRATIONS- KATALOG

KONKLUSIONER OG FREMTIDIGE INDSATSER

3. KONKLUSIONER OG FREMTIDIGE INDSATSER

Kortlægningen viser, at mange uddannelsesinstitutioner har udviklet værdifulde uddannelsesforløb og tiltag inden for bæredygtigt entreprenørskab, på tværs af niveau og faglig retning. 23 videregående uddannelsesinstitutioner har deltaget i kortlægningen. Disse institutioner har givet Fonden for Entrepreneurskab oplysninger om 125 uddannelses tiltag, 28 strategiske tiltag og 100 øvrige tiltag, der alle arbejder med en kombination af bæredygtighed og entreprenørskab. Hele 37% af uddannelsesudbudde- ne er tværfaglige, hvilket er positivt, da netop samarbejde på tværs af fagligheder er en af de vigtige forudsætninger for at løse tidens store miljømæssige udfordringer.

Resultatet af kortlægningen er positivt, idet det viser en aktivitet, nysgerrighed og vilje blandt uddannelsesinstitutionerne til at arbejde med emnet bæredygtighed koblet med entreprenørskab, innovation og virkelyst - og få det ind i uddannelserne. Den store interesse for bæredygtighed og innovation og iværksætteri er et godt afsæt til at understøtte en grønnere fremtid for Danmark gennem entreprenante samarbejder med erhvervsliv, interesseorganisationer og andre interessenter.

Fonden for Entrepreneurskab ønsker med denne kortlægning og inspirationskatalog at skabe grobund for vidensdeling og nye samarbejds muligheder blandt vidensorganisationer, der arbejder med bæredygtighed og entreprenørskab i undervisningen. Kortlægningen sætter fokus på en række opmærksomhedspunkter og kan danne grundlag for indsatser på de videregående uddannelsesinstitutioner. Kortlægningen bidrager med indsigt og konkrete cases på, hvorfor og hvordan Danmark skal satse på iværksætteri og entreprenørskab inden for grøn omstilling og bæredygtighed. Den peger samtidig ind i en række nye tiltag, der kan igangsættes for at sætte skub på grøn omstilling via iværksætteri, hvoraf følgende kan fremhæves (*se næste side*) ...

Kortlægningen peger ind i mulige indsatser, der kan igangsættes for at sætte skub på grøn omstilling via iværksætteri

1 Udbredelse af bæredygtigt entreprenørskab på flere fagområder med indskrivning i studieordningerne

- Unge er meget interesserede i bæredygtighed, og med en stigende efterspørgsel på udvikling af løsninger af miljø- og klimamæssige problematikker er det vigtigt at udbyde uddannelser, der både matcher de unges engagement, og som ruste unge fra forskellige fagområder til at løse disse samfundsmæssige opgaver.
- Der er et behov for at udvikle undervisning med fokus på bæredygtighed og entreprenørskab på især de sundhedsvidenskabelige, humanistiske, kunstneriske og IT-uddannelser.
- Det anbefales, at kompetencer indenfor bæredygtigt entreprenørskab på sigt indskrives i uddannelsers **studieordninger**. Kun som en obligatorisk del af undervisningen vil de på sigt blive reelt integreret og prioriteret i undervisningen.

2 Udvikling af undervisningsmateriale i fag der kombinerer entreprenørskab og bæredygtighed

- Der er efterspørgsel blandt underviserne på **undervisningsmaterialer**, der kombinerer bæredygtighed og entreprenørskab, og på **efteruddannelse** i at undervise i bæredygtigt entreprenørskab.

3 Et praksisnært strategisk fokus på bæredygtighed i kombination med entreprenørskab eller innovation:

- Et strategisk fokus på bæredygtigt entreprenørskab viser, at ledelsen prioriterer området. Og ledelsens prioritering er forudsætningen for at bæredygtigt entreprenørskab bliver et implementeret fokusområde på den enkelte uddannelsesinstitution.
- Mange uddannelsesinstitutioner, særligt professionshøjskolerne, er i gang med at udvikle eller revidere deres **strategier** for de kommende år. Derfor er der et **momentum for at inkludere bæredygtigt entreprenørskab i de nye strategier og målsætninger**.
- Der er et behov for at gøre det strategiske fokus på bæredygtighed mere praksisnært og handlingsorienteret, således at der skabes reel innovation med udgangspunkt i FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

4 Øget fokus på vidensdeling og samarbejde mellem institutioner, studentervæksthuse og erhvervslivet

- Kortlægningen viser, at nogle uddannelsesinstitutioner og studentervæksthuse allerede arbejder intensivt med bæredygtigt entreprenørskab. For at støtte dette arbejde anbefaler Fonden for Entrepreneørskab at styrke samarbejdet og vidensdeling blandt institutionerne - men også internt på hver enkelt institution.
- Fonden anbefaler også et øget samarbejde, på dette punkt, mellem uddannelsesinstitutioner og eksterne interessenter fra bl.a. erhvervslivet.

5 Større synlighed af initiativer inden for bæredygtigt entreprenørskab

- Mange institutioner har strategiske fokusområder, uddannelser og andre tiltag med elementer af bæredygtigt entreprenørskab, som ikke umiddelbart fremgår af kursusbeskrivelserne eller på deres hjemmesider. Der er brug for, at **initiativer omkring bæredygtigt entreprenørskab kommunikeres tydeligere ud**.

KORT- LÆGNING OG INSPIRATIONS- KATALOG

KORTLÆGNING AF TILTAG INDENFOR BÆREDYGTIGT
ENTREPRENØRSKAB PÅ OMRÅDERNE UDDANNELSE,
STRATEGI OG ØVRIGT

4. KORTLÆGNING AF TILTAG INDENFOR BÆREDYGTIGT ENTREPRENØRSKAB PÅ OMRÅDERNE UDDANNELSE, STRATEGI OG ØVRIGT

I dette afsnit er tiltagene på uddannelsesinstitutionerne fordelt på de tre områder Uddannelse, Strategi og Øvrige tiltag.

For at se korte beskrivelser og links for alle tiltagene gå til den interaktive udgave her: www.fe-ye.dk/71773
Her kan du bl.a. også høre to undervisere fortælle om, hvordan de underviser i bæredygtigt entreprenørskab.

4.1 UDDANNELSESTILTAG

Tabellerne indeholder titlerne på uddannelser og kurser/fag for hver uddannelsesinstitution.

4.1.1 Uddannelsestiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på universiteterne

Aalborg Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Bæredygtig Energiteknik	Markedsskabelse og entreprenørskab
Bæredygtigt design	Multinationale selskaber og økosystemer: Innovation og værdiskabelse for bæredygtig udvikling
Civilingeniør i bæredygtig bioteknologi	Grøn IKT – Bæredygtig forretningsudvikling
	Innovation og Kreativt læringsdesign
	Forretningsdrevet innovation gennem design
	Teknologisk innovation drevet gennem design
	Bæredygtige bioteknologiske virksomheder – fra innovation til industri
	Life Science virksomheder – fra innovation til industri
	Bæredygtig udvikling og turisme

Aarhus Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Creating Business Solutions to the UN Sustainability Goals
	Bio-Entrepreneurship
	Addressing Global Challenges
	Cultural and Creative Industries
	Begivenhedskultur
	Sustainable entrepreneurship (summer school)
	Food entrepreneurship (summer school)

Copenhagen Business School

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
MSc in Social Science: Public Management and Social Development	Sustainable Tourism Supply and Innovation
MSc in Social Science: Organizational Innovation and Entrepreneurship	Consulting for Sustainability – Harnessing Business Models and Innovation
	Strategic Innovation and Design Thinking
	Green Ventures
	Social Innovation and Entrepreneurship
	Service Innovation and sustainability
	Sustainability Challenges 1: Multi-disciplinary Approaches (SC1) (valgfag)
	Sustainability Challenges 2: Specific Systems and Capstone Project (SC2) (valgfag)
	Fashion Entrepreneurship and Business Development (valgfag)
	Responsible Business - A SIGMA Virtual Team Work Elective (valgfag)
	Ethnic and Gender Lenses for Business, Innovation and Sustainable Development (valgfag)

Danmarks Tekniske Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Bachelor i Bæredygtigt energidesign	Entrepreneurship in food and bio engineering
Bachelor i Design og Innovation	Biobusiness og procesinnovation
Kandidat i Teknologisk Entreprenørskab	Innovative future foods Ecotrophelia and Blue Dot
Kandidat i Bæredygtig Energi	X-Tech Entrepreneurship
Akvatisk videnskab og teknologi	Grønt Entreprenørskab
Elektrisk energiteknologi	
Kandidat i Miljøteknologi	

IT Universitetet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Sustainable Entrepreneurship (tværfagligt sommerkursus)

Københavns Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Naturressourcer	Sustainability Challenges 1 Sustainability Challenges 2
Klimaforandringer	Innovation – Inspired by Nature
	Microbial Microtechnology. Dep. of Biology
	Perspectives on sustainability
	Energy Systems and Climate Mitigation
	Anvendt bioteknologi
	Naturressourcer og økologi
	Sustainable Food Systems and Diets
	Climate Solutions
	Plantevidenskab
Climate and sustainability studies (liste over uddannelser) https://sustainability.ku.dk/studies/education På flere af disse bachelor- og kandidatuddannelser er det muligt at specialisere sig i retning af entreprenørskab/iværksætteri igennem valgfrie kurser.	
Bæredygtighedskurser (liste over kurser) https://sustainability.ku.dk/studies En del kurser anvender problem-based learning, praktisk, eksperimentelt og/eller tværfagligt projektarbejde og case-studier. Kurserne er kun medtaget ovenfor, hvis der har været tilgængelige oplysninger om, at de inkluderede innovation, værdiskabelse og andre entreprenørskabelementer.	
Kurser med entreprenørskabsindhold (liste) https://ie.ku.dk/kurser Kurser indenfor forskellige discipliner, eller tværfaglige kurser, som indeholder elementer af innovation og entreprenørskab. Flere af dem kan fra år til år indeholde fokus på bæredygtige emner.	

Roskilde Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Diplomuddannelsen til Turistfører Inkluderer fagene: Entreprenørskab indenfor tur- og oplevelsesdesign og Turdesign og bæredygtig turisme	Entreprenørskab indenfor tur- og oplevelsesdesign
	Turdesign og bæredygtig turisme
	Strategier for Bæredygtig Udvikling

Syddansk Universitet

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Den nye reform af PDI MSc (Product Innovation, Det Tekniske Fakultet)	Bæredygtig Fremtid
MSc in Market and Management Anthropology	Bæredygtig kemi og innovation
Cand merc International Business and Management	Modul på Entreprenørskab & Forretningsforståelse
Cand merc Innovation and Business Development	Førsteårs-projektet (obligatorisk) (Det Naturvidenskabelige Fakultet)
Ansvarlig forretningspraksis (1-årig overbygningsudd. Under udvikling)	Karriereprofilfag i Social og Kulturel innovation (valgfag)
	Expert in Team Innovation (projektforløb)

4.1.2 Uddannelsesinitiativ indenfor bæredygtigt entreprenørskab på professionshøjskolerne**Professionshøjskolen Absalon**

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Professionsbachelor i Ernæring og Sundhed, særligt 5. og 6. semester	Læreruddannelsen, flere fag, bl.a. de naturvidenskabelige fag, madkundskab, samfundsfag og håndværk og design
	Efter-/videreuddannelse (tillægskurser i forlængelse af læreruddannelsen: 1. Innovation og Entreprenørskab i håndværk og design 2. Madkundskab. Fødevarebevidsthed, bæredygtighed, madvalg, madkultur og madkundskabsdidaktik
	Teknologi og forandring i fremtidens velfærdssamfund

Københavns Professionshøjskole

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
PBA i tekstildesign, -håndværk og formidling	Ernæring og sundhed – fra global politik til lokal handling
	Selvstændigt iværksætteri (valgmodul)
	Social innovation og entreprenørskab (valgfrit forløb)
	Laborantuddannelsens Talentspor (ekstra-curriculært)

University College Lillebælt

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Energiteknolog	Sustainable Event Development
Bygningskonstruktør-uddannelsen	Bæredygtig e-handel (valgfag)
Innovation & Entreprenørskab	

University College Nordjylland

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Professionsuddannelsen i Innovation & Entreprenørskab	

University College Syd

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Håndværk og Design på mellemtrinnet & valgfag
	Fællesfaglige fokusområder og den fælles prøve i naturfag

VIA University College

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Entrepreneurship and Innovation (specialisering på PBA i Design & Business)
	Fashion Design (specialisering på PBA i Design & Business)
	Opgave Modul 4 på PBA i Design & Business
	Innovation og bæredygtighed. tværfagligt forløb på Designteknologuddannelsen
	"Design for adskillelse" (summer camp)

4.1.3 Uddannelsestiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på erhvervsakademierne**Copenhagen Business Academy**

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Seminarer (på PBA-uddannelsen) om bæredygtig business

Erhvervsakademi Aarhus

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Diplomuddannelse i bæredygtig virksomhed	CSR og bæredygtighed (specialemodul)
Ledelse og bæredygtighed	CSR (specialemodul)
	CSR og cirkulær økonomi (Valgfag på akademiuddannelsen i miljøteknologi)
	Interdisciplinary teamwork and innovation processes (Ekstra-curriculært)
	Case-forløb integreret i obligatoriske fag

Erhvervsakademi Dania

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Green Marketing and Sustainability (Valgfag på uddannelsen Markedsføringsøkonom)
	Tema 1 - Innovation (på uddannelsen Markedsføringsøkonom)

Erhvervsakademi Midtvest

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Semesterprojekt PBINE (obligatorisk tværfagligt projekt om FN's verdensmål)

Erhvervsakademi Zealand

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Praksisnært entreprenørskab (fast modul på Markedsføringsøkonomuddannelsen)
	Tværfagligt innovationsforløb
	InnoDays (årligt tilbagevendende camp)
	Bæredygtig grøn byudvikling (udviklingsprojekt på en række uddannelser)

IBA Erhvervsakademi Kolding

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Produktudvikling (fag på uddannelsen Entreprenørskab og Design)
	Miljø og Bæredygtighed (valgfag på uddannelsen Produktionsteknolog)

4.1.4 Uddannelsestiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de maritime og de kunstneriske uddannelser**Arkitektskolen Aarhus**

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	BA og KA Specialisering i radikal bæredygtig arkitektur

Aarhus Maskinmesterskole

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
	Semesterprojekt med bæredygtige cases

SIMAC Svendborg International Maritime Academy

Uddannelser	Kurser/fag og andre kortvarige forløb
Maskinmester (bachelor)	Fag "SBT I" Miljøledelse (Management BM) (Kursus og tværfagligt projekt)
Skibsfører bachelor	Fag "Innovation og entreprenørskab (valgfag)
Skibsofficer	Energy-efficient Ship Operations (valgfag)

4.2 STRATEGISKE TILTAG

Oversigterne indeholder en kort beskrivelse af strategiske tiltag for hver uddannelsesinstitution.

4.2.1 Strategiske tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på universiteterne

Aarhus Universitet

Strategiske tiltag
Strategi 2025 Under delmålet "Styrkelse af de studerendes generelle kompetencer" har AU bl.a. fokus på bæredygtighed og entreprenørskab. En anden af AU's nye indsatser er valgfag på tværs, bl.a. indenfor bæredygtighed og entreprenørskab.
"Bæredygtighed som fokusområde i uddannelse og forskning" Forskningsprojekterne indenfor bæredygtighed har i mange tilfælde også med entreprenørskab eller innovation at gøre.
"Bæredygtighed som fokusområde i AU's enheder" Enheder omfatter bl.a. fakulteter, institutter, centre, netværk mv.

Copenhagen Business School

Strategiske tiltag
Transformational Entrepreneurship Strategi på Copenhagen School of Entrepreneurship (CSE) på CBS. CBS' overordnede ambition er at skabe positive forandringer i samfundet gennem samarbejder med andre videnskaber, erhvervsliv, myndigheder og civilsamfund. Entrepreneørskab har en vigtig rolle i forhold til at løse de store udfordringer, som samfundet står overfor.

Danmarks Tekniske Universitet

Strategiske tiltag
Teknologi for mennesker Strategi 2020-25. DTU stræber efter en bæredygtig fremtid ved at udvikle værdiskabende teknologi for mennesker. Bæredygtighed er et formelt og aktivt læremål i alle DTU's uddannelser.
Technology leaving no one behind Den strategiske ramme om DTU Skylab's nuværende og kommende aktiviteter, tilbud og events, som skal være en naturlig del af udviklingen af nye bæredygtige teknologiske løsninger.

Københavns Universitet

Strategiske tiltag
Bæredygtighedsprofil Københavns Universitet har fokus på forskning og uddannelse, der bidrager til løsninger på bæredygtighed og de globale udfordringer, som er udtrykt i FN's verdensmål. Universitetets overordnede strategi, Strategi 2023, sætter fokus på samarbejde og samfundsengagement, nationalt og globalt, for at løse de store samfundsmæssige udfordringer, ikke mindst de miljø- og klimamæssige.

Roskilde Universitet

Strategiske tiltag
Strategi Ny RUC Roskilde Universitet har som strategisk mål at være med til at skabe bæredygtige løsninger på fremtidens store udfordringer, nationalt og globalt.

Syddansk Universitet**Strategiske tiltag****SDU's grundfortælling "Vores verdensmål"**

SDU vil udvikle talenter, som fremmer unikke og innovative løsninger til gavn for en bæredygtig verden. Mange samfundsmæssige udfordringer har en høj grad af kompleksitet og forudsætter et tværgående samarbejde. SDU prioriterer samarbejde i form af dedikerede fysiske iværksætttermiljøer som Cortex Lab i Odense og Pakhuset i Kolding.

Aalborg Universitet**Strategiske tiltag****Kvalitetsuddannelse, der sikrer en bæredygtig udvikling af verden**

Times Higher Education Impact er en liste over de universiteter, der bidrager mest til at opfylde de 17 verdensmål. AAU toppe listen for verdensmål nr. 4 for sit arbejde med at sikre og udbrede kvalitetsuddannelse, som sikrer en bæredygtig udvikling af verden.

Megaprojekter

Megaprojekter er baseret på Aalborg Universitets model for Problembaseret læring (PBL). I megaprojekter arbejder de studerende tværfagligt med at tackle store samfundsmæssige problemer og arbejde med FN's verdensmål.

4.2.2 Strategiske tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på professionshøjskolerne**Københavns Professionshøjskole****Strategiske tiltag****Strategisk prioritet på PBA i tekstildesign, -håndværk og formidling (på vej)**

Udvikling af entreprenørskabstiltag/forløb på Professionsbacheloruddannelsen i tekstildesign, -håndværk og formidling. På uddannelsen er der allerede fokus på evidensbaseret viden indenfor bæredygtighed og tekstiler med et miljømæssigt perspektiv.

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole**Strategiske tiltag****Ny strategi på vej**

Den nuværende strategi på DJMX har fokus på entreprenørskab og udfases i 2021. Den nye strategi vil desuden have fokus på de 17 verdensmål og hvordan de kan integreres i opgavestillingen i undervisningen.

Strategi for byggeri af nyt domicil i København

I skolens kommende byggeri af nyt domicil i København tænkes bæredygtighed ind på alle niveauer. Fx skal de skabende værksteder opfordre og nudge til, at de studerende også ad den vej indtænker bæredygtighed som en del af deres skabelsesproces.

VIA University College**Strategiske tiltag****Strategi 2018-2020**

Strategiske principper - Bæredygtighed gennem bevidsthed om mennesker og ressourcer. Alle VIA's studerende skal modtage undervisning i entreprenørskab og innovation i deres uddannelse.

Arbejde med Verdensmålene

VIA University College uddanner og forsker i bæredygtige løsninger, der kan skabe en bedre fremtid. Derfor skal bæredygtighed gennemsyre hele organisationen, fra principperne i strategien til undervisningen i det enkelte undervisningslokale.

University College Lillebælt**Strategiske tiltag****Tæt på virkeligheden**

Ambitionen er at være omdrejningspunkt for bæredygtig vækst og velfærd. At udvikle kompetencer og viden til praksis på tværs af fag og professioner, samt i mødet mellem uddannelse, forskning og praktisk virkelighed at skabe løsninger, der gør en forskel. Både nu og i fremtiden. Strategiske pejlemærker for de kommende år er derfor at styrke institutionens rolle i en bæredygtig udvikling af samfundet.

University College Nordjylland**Strategiske tiltag****Strategi for bæredygtighed (på vej)**

De sidste år har UCN haft fokus på verdensmålene og har indledningsvist valgt at fokusere på verdensmål 4, 8, 12 og 17.

Verdensmålsskole

Businessuddannelserne på UCN er blevet del af et verdensomspændende UNESCO-netværk for verdensmålsskoler, der forpligter sig til at fremme verdensmålenes idealer og værdier, bl.a. ved at indtænke verdensmålene i undervisningen og udvikle metoder, der kan forberede studerende til at agere i en kompleks verden.

UCN Innovation

Tværgående afdeling, der supporterer alle uddannelser på UCN indenfor innovation og entreprenørskab. Afdelingen prioriterer arbejdet med de 17 verdensmål meget højt og arbejder med at udbrede kendskabet til dem på tværs af alle uddannelsesretninger.

University College Syd**Strategiske tiltag****Strategi 2025 (på vej)**

UC SYD er i øjeblikket i gang med at udarbejde Strategi 2025, hvor både bæredygtighed, verdensmål og entreprenørskab kommer til at indgå.

4.2.3 Strategiske tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på erhvervsakademierne**Erhvervsakademi Dania****Strategiske tiltag****Strategisk fokusområde**

Som en del af EA Danias overordnede strategi, intensiveres arbejdet med FN's verdensmål for at fremme bæredygtig udvikling.

Erhvervsakademi Zealand

Strategiske tiltag
Strategi (på vej) I perioden E2020-E2021 skal Zealands strategi revideres. Ønsket er at sætte mere fokus på bæredygtighed i den kommende strategi.

4.2.4 Strategiske tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de maritime og de kunstneriske uddannelser**Arkitektskolen Aarhus**

Strategiske tiltag
Engaging through Architecture Strategien indeholder en vision om, at de studerende klædes på til at agere innovativt i forhold til bæredygtighed i praksis.
Strategiske fokusområder Arkitektskolen Aarhus fokuserer på bosætning, bæredygtighed og på transformation af urbane områder og bygninger, samt engagement i samfundet gennem arkitektur.

Aarhus Maskinmesterskole

Strategiske tiltag
Delmål til strategi I delstrategi for vidensgrundlaget indgår et indsatsområde i forhold til bæredygtighed. Bæredygtighed forstås bredt og i en entreprenant retning i relation til FN's verdensmål.

Maskinmesterskolen København

Strategiske tiltag
Strategi 2016-2021 MSK har en ambition om og forpligtelse til at spille en vigtig og relevant rolle i uddannelsen af velkvalificeret arbejdskraft til den danske industri, den grønne energisektor og selvfølgelig den maritime sektor. Derudover er der fokus på idéudvikling og entreprenørskab inden for sektorerne.

SIMAC Svendborg International Maritime Academy

Strategiske tiltag
Bæredygtig udvikling på SIMAC I strategien er der med udgangspunkt i FN's definition og verdensmålene for bæredygtig udvikling formuleret en ramme for, hvordan SIMAC fortsat bidrager til en bæredygtig udvikling på områderne "viden", "kompetencer" og "rammer".

4.3 ØVRIGE TILTAG

Oversigterne indeholder en kort beskrivelse af de enkelte tiltag under hver uddannelsesinstitution.

4.3.1 Øvrige tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på universiteterne

Aarhus Universitet

Tiltag
The Kitchen AU Incubator, som bl.a. har fokus på bæredygtigt iværksætteri
Orbitlab Tech inkubator på Ingeniørhøjskolen på Aarhus Universitet, hvor der blandt andet arbejdes på udvikling af nye bæredygtige løsninger på samfunds- og miljøproblematikker.
Stay Relevant / Case competition IVK-studerende samarbejder virtuelt over 3 dage på at finde løsninger for virksomheder og pitcher deres ideer foran et dommerpanel. De studerende lærer at omsætte deres akademiske kompetencer i arbejdet med intern kommunikation, digital kommunikation og bæredygtighedskommunikation.
AU Challenge 2020 AU Challenge er en banebrydende, tværfaglig case-konkurrence for AU-studerende, hvor de skal løse bæredygtighedsudfordringer stillet af virksomheder.
Opfindelsespitch: Ingeniørstuderende fremlægger 54 bud på en bedre verden Event ved Institut for Ingeniørvidenskab på Deep Tech Experimental Hub. Eventen er en slags ingeniørvidenskabens version af Løvens Hule, men med de tre verdensmål for øje: Sundhedsteknologi, fødevareteknologi og vedvarende energiteknologi. Eventen er kulminationen på 9. semester-faget Innovation & Entrepreneurship, hvor de studerende har arbejdet sammen i grupper på tværs af fem forskellige studieretninger.
Samtale-salon ved Iværksætterfestivalen Iværksætterfestivalen 2020 indeholdt en samtale-salon, hvor det blev diskuteret, hvordan man kan booste grønt iværksætteri.
OrganiCity Afsluttet EU-projekt (2015-2018) med det formål at gøre fremtidens byer mere bæredygtige ved at kombinere borgerdrevnen innovation med smart city-teknologi.

Copenhagen Business School

Tiltag
Copenhagen School of Entrepreneurship CSE hjælper studenteriværksættere med at udvikle deres ideer og omsætte dem til bæredygtige virksomheder gennem inkubator- og accelerator-programmer.
CBS Entrepreneurship Day Danmarks største student startup event med mere end 5.000 deltagere. I 2019 var eventet's hovedfokus "SDGs in business", med besøg af 25 SDG student startups.
Sustainable Entrepreneurship and Innovation Forskningsgruppe, der identificerer muligheder for at opfylde FN's verdensmål gennem nye forretningsmodeller, der skal skabe ubalance på markedet og resultere i, at erhvervene ændrer sig i en bæredygtig retning.

Danmarks Tekniske Universitet

Tiltag
DTU Skylab Et lab for innovation og entreprenørskab, hvor den nyeste teknologi matches med videnskab, og studerende, forskere og erhverv mødes om videndeling og udvikling af visionære løsninger på aktuelle samfundsudfordringer
DTU Link Innovationshub, der faciliterer innovationsforløb for små og mellemstore virksomheder og er inkubator for tech-startups. Fokus er innovation og teknologiske nybrud - løsninger, der kan løfte fremtidens problemer og gøre en forskel for de mange.
DTU Entrepreneurship Center for Tech Entrepreneurship fokuserer på forskning og curriculære entreprenørskabs-programmer, hvilket giver DTU-studerende muligheder for at udvikle deres entreprenørielle kompetencer.
EnergyLab Nordhavn Studerende, forskere, offentlige myndigheder og virksomheder udvikler og tester her fremtidens energisystem.
PowerLabDK Et af verdens førende testlaboratorier for energisystemer. Her kan virksomheder, organisationer, studerende og forskere fra ind- og udland udvikle og teste fremtidens el- og energi-teknologiske løsninger i stor skala.
DTU Challenge – Engineer the Future Årligt arrangement om at sætte viden i spil og bruge teknologi og naturvidenskab til at finde løsninger på problemer indenfor bæredygtighed. Inkluderer deltagelse i Unge Forskere konkurrencen.
Grøn Dyst Årligt tilbagevendende uddannelseskonference for ingeniørstuderende om innovation, bæredygtighed, klimateknologi og miljø.
DTU Skylab Virtual Innovation Sprint 27-30 August 2020 var DTU vært for en global virtuel innovations-spurt for at udvikle nye agendaer, nye udviklingsprojekter og nye partnerskaber for at fremskynde omstillingen til et Post Covid-19 bæredygtigt cirkulært samfund.
Next Generation Next Generation involverer studerende, universitets-startups og ungdomsorganisationer i internationale events og summits omkring bæredygtighed og som næste generations akademikere, entreprenører og influencere. Dette sker gennem samarbejder, forløb og skræddersyede spor for startups.
Students Hack Folkemødet De løsninger, som studerende fremfører på Folkemødet, er baseret på konkrete og aktuelle bæredygtighedsudfordringer stillet af danske virksomheder, organisationer og Foreningen Folkemødet.
Roskilde Festival powered by DTU Students Siden 2010 har DTU-studerende taget del i Festivalens arbejde med at nedbringe sit miljø- og klimaaftryk. De studerende udvikler bl.a. nye løsninger til affaldshåndtering og til mere bæredygtigt elforbrug.
SDG Student Ambassadors Studenterinitiativ for studerende med individuelle interesser og baggrunde, fra forskellige universiteter, som har fundet sammen i troen på, at det kræver en fælles indsats at løse aktuelle verdensudfordringer.

Københavns Universitet

Tiltag
Sund Hub SUND Hub danner ramme for udvikling af sundhedsinnovationer – herunder effektiv og bæredygtig behandling, nye sundhedsløsninger og sundhedsfremme nationalt såvel som internationalt.
SCIENCE Innovation Hub Inkubator og kontorfællesskab på KU, som hjælper studerende med innovative ideer. Hub'en hjælper studerende med en forretningside, der har behov for et skub og et fællesskab til at tage ideen til det næste niveau.
Human & Legal Innovation Hub En af tre innovationshubs på Københavns Universitet. Hub'en hjælper studerende med at skabe nye projekter og virksomheder, undervisere med at udvikle kurser og finde eksterne samarbejder og virksomheder og organisationer med at se nye muligheder i vores fagmiljøer - det hele med fokus på at løse aktuelle og fremtidige udfordringer baseret på forståelsen af mennesker og samfund.
Climate-KIC Europas største klimainnovations-sommerskole for kandidater og unge fagfolk.
Sustainable City Projektet består af projektudviklende workshops med bæredygtighedstema, hvor studerende udvikler løsninger til at gøre København mere bæredygtig.
Copenhagen Sustainability Challenge 2-dages event i oktober (aflyst i 2020 pga. COVID-19), som organiseres af Studenterhuset. Eventet giver studerende fra forskellige universiteter mulighed for at mødes om at løse nogle af Københavns udfordringer i forhold til at blive en mere bæredygtig by.
Innovationsdebatter Finder sted et par gange årligt på Human & Legal Innovation Hub, nogle gange med emner indenfor bæredygtighed og innovation.
Global University Climate Forum Yale er hovedarrangør og KU er partner i forhold til afvikling. Spor 4 er aktiviteter ift. bæredygtigt entreprenørskab: Innovation and Imagination: For projects that do not fit into the other tracks, ideas in this category can be revolutionary, entrepreneurial, and creative. However, they must be actionable and should be designed to yield measurable results over the course of six months.

Roskilde Universitet

Tiltag
Samarbejde med COROLAB Innovationsplatform og konference om partnerskaber mellem virksomheder, offentlige organisationer og vidensinstitutioner, der skaber bæredygtige løsninger på samfundsmæssige udfordringer.
Netværk for tur-og oplevelsesdesignere INVIO-netværket er typisk små entreprenante virksomheder (m. CVR-nummer). Har bl.a. fokus på at gøre deres ture endnu mere bæredygtige.
Innovation og udvikling af bæredygtig bynær naturturisme Afsluttet projekt om urban økoturisme (fra jan. 2017 til dec. 2019). Finansieret af Innovationsfonden.
Omstilling til bæredygtig turismeudvikling efter Coronakrisen Udviklingsprojekt fra maj 2020 til maj 2021, som er støttet af Fonden for Entrepenørskab.

Syddansk Universitet

Tiltag
SDU Entrepreneurship Labs Nogen fokus på verdensmålene og iværksætteri. I samarbejde med SDU's iværksætterafdeling holdes "Cortex Open" tre gange årligt, hvor der besøges prototyperum, sparres med andre virksomheder og igangsættes kreative projekter.
Cortex Lab Vækstmiljø indenfor innovation og entreprenørskab, hvor der bl.a. arbejdes med bæredygtige udfordringer, men hvor der ikke er specifikt fokus på bæredygtighed.
SDU Startup Station Startup-miljø (inkluderer også bæredygtige startups, men har ikke specifikt fokus på bæredygtighed). Tilbyder sparring og kontorpladser, mødelokaler og faciliteter til at bygge prototyper. Afholder også events, kurser og workshops.
Møllerens Fond SDG program Møllerens Fond and SDU Entrepreneurship Labs have joined forces to create a new sustainability program. The program reaches out to SDU students who want to develop or evolve a startup concerning climate and sustainability.
Talentprogram med hovedfokus på SDG En hybrid mellem entreprenørskab og corporate
SDU Startup Night Med SDG award. Finder sted hvert år den 17. november
SDG CAMP – Growing sustainability Dette initiativ har til formål at fremme en iværksætterkultur og udvikle kandidatstuderendes kompetencer til at finde innovative løsninger indenfor bæredygtighed.
Verdensmålsdrevet entreprenørskab Forsknings- og udviklingsprojekt, der gennemføres som en obligatorisk undervisningsaktivitet på kandidat- og bachelorstudiet i Erhvervsøkonomi over en 3-årig periode.
Talentprogram, Det Naturvidenskabelige Fakultet Tværfagligt talentprogram i Syntetisk Biologi. Her deltages i iGEM (international Genetically Engineered Machine competition) i Boston, USA, hvor SDU har været med i flere år – ofte med projekter direkte relateret til bæredygtighed. (Feks. 2017 med "PowerLeaf – Using bacteria as a novel and green solution to store solar energy").
Inspire Educate Innovate Lab Formidlingsprogram for fysik og naturvidenskab. Formålet er at stimulere fysikstuderendes kompetencer i entreprenørskab og intraprenørskab til at bidrage til bl.a. at skabe teknologiske løsninger på FN's verdensmål. Fagligt fokus er fysiks rolle i klima- og energiteknologi, sundhedsteknologi og IT- og finansiel teknologi. Programmet er støttet af Fonden for Entrepenørskab.
SAMSTEM – Fra klasserum til operationsrum Naturvidenskabeligt undervisningsprogram under institut for Fysik, Kemi og Farmaci. Formålet er at øge målgruppens (fra 7. kl. til 3 g) evne til at anvende fysik, kemi og matematik-kompetencer i konkrete virksomhedsopgaver og innovation i virksomhedslaboratoriet STEMA/S. Understøttet af Kronprins Frederiks og Kronprinsesse Marys Fond.
'Spin-in' projektet Studerende på tværs af Syddansk Universitet, Århus Universitet, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Designskole finder sammen for at arbejde med en række design- og livsstilsorganisationer om bæredygtighedsagendaer.
Uddannelsernes Fællescase i Slagelse Uddannelsernes Fællescase i Slagelse laves med FN's verdensmål som ramme. I år er case-virksomheden 'Scanmetals', der genanvender og sorterer metal fra slagter fra forbrændingsanlæg.
Verdensmålsugen på SDU Verdensmålene fyldte 5 år den 25. september 2020. I den anledning havde SDU Ekspertoplæg med professor og klimaforsker Sebastian H. Mernild, prorektor på SDU fra 1. oktober 2020 (om verdensmål nr. 13 – klimaindsats)

Aalborg Universitet

Tiltag
SEA Supporting Entrepreneurship at Aalborg University. Inkubator for studenteriværksætteri, bl.a. indenfor grønne løsninger.
Megaprojekter Semesterprojekter, hvor studerende på tværs af hele universitetet bidrager med deres faglighed og viden i et tværfagligt samarbejde. Alle megaprojekter har udgangspunkt i globale problemer som formuleret i FN's 17 verdensmål.
Scandinavian Growth Creators Projektet skaber case-samarbejder mellem små tværfaglige teams af studerende. Projektets formål er blandt andet, at FN's verdensmål skal integreres i samarbejderne, og derfor uddanner Aalborg Universitet egne forretningsudviklere i bæredygtig forretningsudvikling.
Bæredygtighedsfestival (Aalborg Kommune) Årligt deltager studenterstartups fra SEA i Aalborg Kommunes Bæredygtighedsfestival sammen med andre uddannelsesinstitutioner, organisationer og øvrige interessenter.
Grøn forskning Der er flere eksempler på grøn forskning, fx et bæredygtigt svampebatteri, som har modtaget Nordjysk Universitetsfonds Innovationspris.

4.3.2 Øvrige tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på professionshøjskolerne**Professionshøjskolen Absalon**

Tiltag
Vores Verden Forskningsprojekt (marts 2020-nov. 2021) i samarbejde med Landskaberne, Overlap, RUC (Center for Socialt Entrepreneørskab) og professionshøjskolen Absalon (Center for ledelse og oplevelsesdesign). Udvikling af et koncept og en virksomhedsmodel, der både er forankret i det lokale og i en bredere kooperativ form.
Bæredygtig Madturisme i Norden Kommende forskningsprojekt omkring afsøgning af initiativer til at gøre madturisme mere bæredygtig (i forhold til klima og social bæredygtighed) i den nordiske region. Støttet af Nordisk Ministerråd.

Københavns Professionshøjskole

Tiltag
SELAS – et netværk under NordFo Arrangementer med fokus på nordiske sløjdpädagogers forståelse af bæredygtig udvikling. Et eksempel er en udstilling på Make and Learn konferencen i Göteborg i 2019, der involverede lærere og studerende.
SolBær (Studererinitiativ) Et grønt havefællesskab for studerende, som er drevet af interesse og nysgerrighed for natur og bæredygtighed, samt hvordan man kan bruge haven som et alternativt klasserum i alle fag. Der udforskes og afprøves og læres om økologisk have dyrkning igennem praksis.
OGRAIN Erhvervs ph.d.-projekt (2019-2021). Samarbejde mellem Infuser A/S, Innovationsfonden, Københavns Professionshøjskole og Københavns Universitet. Projektet undersøger effekten af gasformig ozon på lagersvampe (inkl. svampegifte), der angriber hvede og byg. Hvis projektet er succesfuldt, kan det mindske fødevarespild og føre til øget salg af ozonatorer.
SAFEROOM Forskningsprojekt. I projektet udvikles metode såvel som udstyr til helrumsdesinfektion i fødevarerindustrien og i sundhedssektoren vha. ozon-gas. Projektet er finansieret af Markedsmodningsfonden og kan medvirke til reduktion af anvendelsen af klorbaserede rengøringsmidler samt reducere fødevarespild.
WASHO3 I projektet udvikles ozon-baserede metoder til overfladebehandling af frugt og grønt med henblik på at øge holdbarheden af disse og mindske fødevarespild. Projektet er finansieret af Grønt Udviklings- og Demonstrations Program.
Natural Toxins and Drinking Water Quality - From Source to Tap (NaToxAq) Marie Skłodowska-Curie program med 14 ph.d.-studerende og 2 forskningsassistenter, hvoraf 1 ph.d.-studerende er ansat på Københavns Professionshøjskole, og 1 arbejder delvist på KP. Formålet med projektet er at undersøge naturlige giftstoffers forekomst i drikkevandsressourcer samt at anviser moderne vandrensningmetoder (plasma, ozon, sandfiltre).

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Tiltag
Innovation X Et 3-ugers innovationsforløb, hvor 300 studerende samarbejdede med 6 virksomheders udfordringer. Naturfredningsfonden med fokus på klima. Forløbet startede i 2016 og har fundet sted 2 gange årligt.

University College Lillebælt

Tiltag
Bæredygtigt ungdomsoprør anno 2019 (Debat på Folkemødet) Debatten handlede om cirkulær økonomi, verdensmål og bæredygtige forretningsmodeller. UCL's prorektor Jens Mejer Pedersen samt Dansk Erhverv og Fonden for Entreprenørskab deltog. Det samme gjorde 10 studerende som satte sig selv i spil gennem fagligheder, perspektiver og passioner med fokus på, hvordan fællesskaber og nye forretningsmodeller bidrager til en mere bæredygtig fremtid.
De 17 verdensmål i skolen Kursus og konference den 5. maj 2021. Fokus på forskellige måder at arbejde med bæredygtighed, klimaudfordringer, kreativitet og innovation i skolen.

University College Nordjylland

Tiltag
International afdeling Arbejder med verdensmålene, bl.a. ved at indtænke målene i pensum på nogle uddannelser og ved etablering af Sustainable Global Lounges på to adresser. Derudover opstår flere initiativer bottom-up, fx igangsat af de studerende.
Next Step Iværksættermiljø med særligt fokus på bæredygtigt entreprenørskab.
Go Green Projektet (gennemført i 2016) med formål at fremme et grønt iværksættermiljø og cirkulær økonomi. Projektet var direkte årsag til, at der blev sat en ny dagsorden i teknologiafdelingen, der sætter fokus på grønt miljø og entreprenørskab. Temaet "Grøn Vækst" blev en naturlig del af undervisningen på alle energi- og miljøuddannelserne. Således er temaet trukket ind over læringsmålene i de respektive fagbeskrivelser/studieordninger.
Dream Steps Socialfondsprojekt. Indeholder 3 selvstændige forløb: New Steps, Next Steps og Future Steps. Dream Steps har særligt fokus på bæredygtigt entreprenørskab, dog ikke som første prioritet, da de studerende allerede har stor viden om bæredygtighed fra deres respektive uddannelser. Dog fokuserer specielt spor 1 udelukkende på at løse udfordringer indenfor bæredygtighed/verdensmålene.
Iværksættermarked og Entrepenørskabsugen på UCN Fokus for Nordjysk Iværksætter Marked (afholdes halvårligt) er bæredygtighed, og der er arbejdet intenst med de studerende omkring verdensmålene op til markedet, så de er afklaret på, hvilke verdensmål deres virksomhed har som mål.
Løvens Grønne Hule på Bæredygtighedsfestivalen UCN var medudvikler på og deltog i det populære "Løvens Grønne Hule" arrangement på Aalborg Kommunes Bæredygtighedsfestival den 9. september 2020. Ved arrangementet pitched 4-5 UCN startups med bæredygtige business-ideer foran investorer og erhvervsfolk.
Verdensmålsbingo Udviklet af UCN Innovation med det formål, at alle studerende skal kende til Verdensmålene.
Doing GOOD Business Game Udviklet med det formål at give deltagerne bedre forudsætninger for at udvikle bæredygtige forretningsmodeller. Spillet bygger på trippel bottom line tilgangen: Good for business (PROFIT), good for the PLANET, good for the PEOPLE.

University College Syd

Tiltag
CFU – Center for Undervisningsmidler CFU (som er forankret i landets seks professionshøjskoler) udvikler undervisningsmateriale og -forløb om bl.a. bæredygtighed, særligt til naturfagene, samt om innovation & entreprenørskab.

VIA University College

Tiltag
Forskningscenter for innovation og entreprenørskab Vi forsker i at uddanne og danne fagprofessionelle til at blive aktive medskabere af en bæredygtig fremtid ved at tænke og handle innovativt og entreprenant.
Social Pilot Social Pilot er et fem-ugers innovationsforløb, hvor de studerende udvikler evner til at skabe innovative og entreprenante løsninger på sociale udfordringer i samarbejde med andre.
VIA Presse og AmbassadørKorps ud i bæredygtig udvikling (PAK) Et presse og ambassadørkorps der har til formål at danne aktive studerende, som bliver i stand til at sætte bæredygtige aftryk på verden og bidrage til, at VIA lykkes med verdensmålene.
The Green Team Tværprofessionelt projektforsøg, der samler studerende og undervisere på tværs af professioner, der udvikler og igangsætter entreprenante bæredygtige handlinger på Campus, og på længere sigt i lokalsamfundet.
Workshop: Fup og fakta om bæredygtighed Bliv klædt på til at lave ændringer i din hverdag, der gør en forskel for naturen og klimaet og/eller få idéer til egne projekter. Workshoppen er inddelt i 3 temaer relateret til bæredygtighed: transport, fødevarer og beklædning.
Innovationsugerne På VIA's ingeniøruddannelser. 2 uger, hvor de studerende skal udvikle deres færdigheder i entreprenørskab. Det handler ikke kun om evnen til at tænke kreativt, men også kunsten at udvikle innovative løsninger på praktiske problemer i alle dele af vores samfund.

4.3.3 Øvrige tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på erhvervsakademierne**Copenhagen Business Academy**

Tiltag
Inkubatoren Inkubationsmiljøet har fokus på startups indenfor bæredygtighed. Der er mulighed for forretningsudviklingssamtaler hver 6. uge, som holder de studerende fast på deres fokus på bæredygtighed.
Global Goals Copenhagen Business Academy arbejder fokuseret med verdensmålene og har skabt et Global Goals koncept på Campus Lyngby, hvor der laves workshops for studerende og på diverse uddannelser.

Erhvervsakademi Dania

Tiltag
Forskningsprojekt: "Sustainability marketing" Det overordnede formål med projektet er at opbygge kompetencer og viden omkring lokale SMV'ers arbejde med FN's 17 verdensmål.
Forskningsprojekt: "Cirkulære Industrielle Symbioseparker Skandinavien" Projektets formål er at følge symbioseparken Greenlab i Skive og Esval Miljøpark i Norge, hvor der arbejdes med udvikling af lagring af overskudsenergi fra fornybare energikilder, udvikling af cirkulære forretningsmodeller i praksis og nye samarbejdsmuligheder inden for energiintegration og lagring.
Vidensdeling på Markedsføringsøkonomuddannelsen Oplæg om udviklingen af valgfag og forskningsprojekter og deltagelse i netværk i Erhvervsakademi-regi om bæredygtigt entreprenørskab. Videndeling på uddannelsen i forbindelse med udvikling af valgfag og forskningsprojektet Sustainability Marketing

Erhvervsakademi Midtvest

Tiltag
Innovationscamps Implementering af FN's 17 Verdensmål i alle innovationscamps og i al rådgivning, der finder sted i Studentervæksthuset.
Forskningsdøgn 2021 Emnet for 2021 er: "Hvordan kommer vi i gang med at handle på FN's Verdensmål?". Dagen er obligatorisk for alle ansatte og studerende, og på den måde sikres det, at dagens indlæg bagefter bruges i undervisningen.
Projekt om cirkulær økonomi på vej... Sammen med Erhvervsrådet, Herning Kommune, VIA Design, AU Herning og lokale virksomheder søsætter Erhvervsakademi Midtvest et projekt, der tager udgangspunkt i at forvandle spild/-restprodukter til nye produkter.
Days of Impact Sammen med DISIE og andre arrangerede Erhvervsakademi Midtvest den 1. oktober 2020 et event for bæredygtige iværksættere i Region Midt.

Erhvervsakademi Aarhus

Tiltag
Tværgående intern faggruppe i bæredygtighed Her drøftes muligheder for nye fag, kurser, vidensgrundlag med videre i relation til akademiets uddannelser på tværs. Fokus varierer fra uddannelsesområde til uddannelsesområde.
Breakfast Club Webinar (25/6-2020) med bæredygtighedsekspert, Sanne Østergaard Nielsen, som gav konkrete idéer og inspiration til, hvordan virksomheder kan koble bæredygtighed med økonomisk bundlinje.

IBA Erhvervsakademi Kolding

Tiltag
Innovationsugen Årets Innovationsuge, uge 41, involverer 350 studerende, der i tværfaglige grupper på tværs af uddannelser arbejder i et praksisnært innovationsprojekt. Med udgangspunkt i IBA NEXTTECH og additive manufacturing (AM) vil de studerende arbejde med konkrete problemstillinger indenfor 3D print. AM består af fremstillingsteknologier, der kombinerer grøn omstilling og digitalisering.

Erhvervsakademi Zealand

Tiltag
Fra verdensmål til hverdagsmål Zealand satte fokus på FN's verdensmål ved et stort fælles arrangement for alle medarbejdere i august 2019. Det at kunne udvikle og producere bæredygtigt er en af fremtidens vigtigste kompetencer, og Zealand uddanner de medarbejdere, der skal bringe ny viden og kunnen om bl.a. bæredygtige løsninger ud i virksomhederne. Undervisere og startup-koordinatorer arbejder løbende på at integrere en verdensmålstænkning i undervisning og camps.

4.3.4 Øvrige tiltag indenfor bæredygtigt entreprenørskab på de maritime og de kunstneriske uddannelser**Arkitektskolen Aarhus**

Tiltag
Forskningslaboratorie i Radikal bæredygtig arkitektur Forskningslaboratoriet har en vision om at bidrage til at mindske den voksende afstand mellem de globale og de lokale samfundsudfordringer, der har med rum og arkitektur at gøre.
Grøn Pulje Arkitektskolen har udloddet midler til skolens forskere til forskning inden for bæredygtighed og den grønne omstilling. Forskningen vil få en afsmittende effekt på undervisningen, og de studerende inddrages i et vist omfang og vil dermed kunne bruge disse erfaringer til udvikling af egne nye projekter og eksperimenter.
Climate Change Architecture Curriculum for BA students (på vej) Et nyt EU Erasmus+ støttet projekt i samarbejde med fire europæiske søster-akademier, om udvikling af nye klimaorienterede undervisningsformer med henblik på at udvikle fremtidens 'grønne klimaagenter'. (Curriculum og ECTS under udvikling).

Aarhus Maskinmesterskole

Tiltag
InnoWeek InnoWeek er en uge-case på hhv. 4., 5., 6. og 7. semester på maskinmesteruddannelsen på Aarhus Maskinmesterskole. I løbet af en InnoWeek arbejdes med semesterets curriculære tema i en entreprenørskabs- og bæredygtigheds-kontekst.

SIMAC Svendborg International Maritime Academy

Tiltag
Nyt SIMAC Fra 2022 indvies en ny bygning, hvor undervisere, studerende og samarbejdspartnere kan teste grønne bæredygtige løsninger, fx vil der være et havnebassin, som vil kunne anvendes til øvelser i rensning og afsaltning af havvand samt test af prototyper til vedvarende energi.
ShippingLab 2019-2022. Forskningsprojektet ShippingLab er en fælles platform for et non-profit innovations-, udviklings- og forskningssamarbejde med deltagelse af ca. 30 partnere fra Det Blå Danmark. Målsætningen for ShippingLab er at skabe Danmarks første autonome, miljørigtige skib.
ECOPRODIGI 2017-2020. Forskningsprojekt med det formål at udvikle, afprøve og implementere digitale løsninger, som reducerer miljøbelastningen igennem fartøjets livscyklus.
Blue INNOship Project# 6 Monitoring and Performance 2015-2019. Forskningsprojekt med det formål at få mere energieffektive skibe gennem optimeret drift ved teknologiske løsninger samt involvering af besætning og rederi.
Blue INNOship Situation Awareness Energieffektivisering på skibe 2015-2019. Forskningsprojekt med hovedfokus på analyse af arbejdsskibe og mindre færger med et varieret driftsmønster. Projektet skal demonstrere, hvorledes der med forholdsvis simple tiltag kan foretages en reduktion i energiforbrug og tilhørende emissionsudslip om bord.

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB

Entreprenørskab skal være for alle, for det giver børn og unge evner til at skabe, forandre og gøre en forskel i verden. Det er Fonden for Entreprenørskabs vision, og det vi er drevet af i vores arbejde på skoler og uddannelser. Det gør Fonden ved at hjælpe skoler og uddannelser med at fremme entreprenante og innovative evner hos elever og studerende. Målet er, at entreprenørskab skal være en naturlig del af undervisningen på alle uddannelsesniveauer i Danmark.

Oktober 2020 · www.ffe-ye.dk

